

KONEC NOVEGA VEKA V ZGODOVINI BITI¹

Metafizično znamenje dovršitve novega veka je zgodovinsko bistveno opolnomočenje »komunizma« za bitni ustroj dobe dovršene brezsmiselnosti. Brez-smiselno tu razumemo po pojmu smisla v *Biti in času*. Tu je smisel snovalno področje zasnavljanja biti na njeno resnico; in resnica pomeni razkrivajočo sprostitvev biti v ujasnjenost njenega bistvovanja, jasnino sebeskrivanja. V njem bistvu je odrekanje, ki je, ko se jasni, namig BITI.² Namigujoč se zbira v

Prevedeno iz: MARTIN HEIDEGGER, *Die Geschichte des Seyns, Skupna izdaja* (HGA), 69. zvezek, izdajatelj Peter Trawny, 2. del., Koinon, aus der Geschichte des Seyns (1939/40), Entwurf zu Koinon, zur Geschichte des Seyns, *Das Ende der Neuzeit in der Geschichte des Seyns*, Vittorio Klostermann, Frankfurt am Main, 1998, str. 201–214. Za lažje razumevanje smiselno povzemamo nekaj izdajateljjevih pripomb: besedilo je bilo natipkano na 10. strah (originalnega rokopisa niso našli), dve dodatni, nenumericirani, z roko napisani strani prinašata dodatke in predelave osnovnega besedila, ki je izredno zgoščeno, zato je ob prevodu nujno navesti več stavkov v celoti. Sicer pa **male črke abecede** navajajo Heideggrove robne opombe.

¹ Kratko besedilo »Entwurf zu Koinon, zur Geschichte des Seyns, *Das Ende der Neuzeit in der Geschichte des Seyns*,« pripada širšemu sovisju obširnejših spisov, ki so nastajali v teh letih 1938–40: *Die Überwindung der Metaphysik* (Vorträge und Aufsätze), *Beiträge zur Philosophie, Besinnung* (65. in 66. zv. *Skupne izdaje*). Septembra 1939. leta se prične vojna, ki jo Heidegger misli kot bitnozgodovinski fenomen, 'komunizem' mu ni ideološka oznaka, temveč »uskladitev bivajočega v celoti, ki se pojavi ob koncu metafizike«. (Prim. *Koinon, aus der Geschichte des Seyns* (1939/40), *Skupna izdaja*, 69. zv., str. 225–229.)

² Da svojo rabo razloči od metafizične, Heidegger uporablja tradicionalno nemško besedo za BIT,

podarjanje same sebe kot edinstvene. Nobeno ustrezanje bivajočemu je ne zmore ubesediti.

»Brez-smiselno« misli brez-resnično: *izostajanje jasnine* biti. Brezsmiselnost se dovrši s tem, da ta izostanek vztraja v nespoznavnosti. Z njim bit mineva [entschwindet] v pozabljeno pozabo. »Bit« velja edinole še kot brezvprašajnska, najobčejša beseda najsplošnejšega in praznega, nepomenljivo prednost ima bivajoče. Oznanja in uveljavlja se v zahtevi, da je vseskozi naredljivo in zato načrtljivo in preračunljivo.³ Ko se tako ponuja, bivajoče v človeku izsili izključno predpravico narejanja [Mache]. Nezadržnost njegovih brezmejnih utirjanj začara človeštvo: zaradi njega mu vsakič zgolj naredljivo bivajoče pomeni vse. »Bit« – pozaba biti – dovršitev brez-smiselnosti.

Ko se brezsmiselnost dovrši, razglasijo »vrednote« (življenjske in kulturne vrednote) za najvišje cilje in forme človeškega cilja. »Vrednote« so venomer le skriti prevod brezresnične biti in goli nazivi tega, kar v edinstvenem okrožju naredljivosti velja kot to, kar lahko cenimo in preračunamo. In vrednotenje prevrednotenja vseh vrednot, vseeno v kateri smeri že se izvršuje, pomeni dokončno pahnjenje v dovršeno brezsmiselnost. Pojavljanje mnogovrstnih oblik vrednostne misli potrjuje izvršeno izročeno bivajočega v zapuščenost [od] biti. Brezmočnim vrednostim ustreza nemoč vrednostnih predstav. Spodbuja izbruh *moči* iz naredljivosti bistvujočega bivajočega.

Bivajočnost [Seiendheit] se je razpustila v golo mahinacijo [Machenschaft], in sicer tako, da po njej bivajoče pride do neomejene moči in da skrito »zagospoduje« zapuščenost bivajočega, kar ne izvira iz omenjene moči mahinacije, temveč iz skrite zgodovine BITI [Geschichte des Seyns]. Edinole mahinacija se lahko izključno podredi opolnomočenju za samo sebe in v tem najde nekaj dokončno veljavnega.⁴ Kjer zavlada brezsmiselnost, in sicer po človeku kot subjektu, računarju in zbijalcu [Raffer] preračunljivosti samega sebe in vseh stvari, tam moramo odstranitev vsakega smisla (tj. vprašanja po resnici BITI, oz. njenega odzvanjanja v bivajočnosti in njenega zasnutka) nadomestiti s tistim,

Seyn, in njene izpeljanke, npr. seynsgeschichtlich, bitnozgodovinsko, kar vsakič *označujemo* z MALIMI TISKANIMI ČRKAMI. *Prim. Phänomene* 21–22, str. 320.

³ »Sein' gilt gerade noch als das fraglose allgemeinste Wort des Allgemeinen und Leeren, unbedenklichen Vorrang hat das Seiende. Es bekundet und behauptet sich in dem Anspruch, durchgängig machbar und demzufolge plan- und berechenbar zu sein.«

⁴ »Die Machenschaft allein kann sich ausschließlich unter die Ermächtigung zu ihr selbst stellen und darin ein Endgültiges finden.«

kar edinole ostaja kot primerni nadomestek: z računanjem, in sicer računanjem z »vrednotami«. »Vrednota« je prestavljenje [Übersetzung] resnice bistva v količinskost in velikanskost; premoč »vrednostne misli« potrjuje izvršeno izročnost bivajočega preračunavanju.⁵

»Komunizem«, zajet miselno, ni v tem, da morajo vsi enako veliko delati, enako zaslužiti, jesti in se zabavati, temveč da so vsi načini obnašanja in forme države vseh pod isto prisilo brezpogojne moči brezimne manjšine [Weniger]. Brezodločnost [Entscheidungslosigkeit] (zlom slednje moči rasti in prevzemanja odločitve) postane povprečni zrak, ki ga dihajo vsi. To skupno, *das Geimeisame* – vsakogar je mogoče posplošiti na vse druge – je, kakor da ga ni: industrija je podržavljena, banke prav tako, veleposest odpravljena, samostani ukinjeni, sleherna vednost popačena v »inteligenco«, ta uporabljena, se pravi »udejanjena«,^a le v specializiranosti »specialistov« ['Spezi']; proizvajanje »javnega mnenja« tako imenovanega »naroda« s tiskom in radiem, je naravnano le na ohranjanje navidezne tvorbe, ki je pravzaprav nihče ne jemlje resno, razen tistih, ki imajo moč in tudi oni [jo jemljejo] le kot eno od sredstev moči – vse to se iz okrožja imetja in premožnosti dosedanje meščanskosti kaže kot popolna izguba in razdejanje. Toda podržavljanje »družbe« v državo ne pomeni veliko, saj je država postala zgolj podrejeno orodje ene same partije; partija pa orodje sovjeta in ta igrišče [Spielraum] manjšine. Njej je lastno, da ostaja neimenovana in da pogosto imenovane (Stalina in njegov javno dejavni okoliš) vselej tolerirajo le kot osprednježe.

75

Ta »manjšina« nikakor ne pomeni kakega majhnega števila v nasprotju z brezštevlnimi mnogimi, ki so izključeni iz posedovanja moči. »Manjšina« izvaja [betreibt] lastnen način zbiranja slednje polastitve moči v čisto brezobzirnost brezpogojnega postopka. Le manjšina jamči za neomejenost in gotovost [Sicherheit] kar se da neočitnega razvitja moči. Ta postopek je določen metafizično, podžgan in gnan edinole od zapuščenosti vsega bivajočega, ki je kot take ne moremo spoznati. Le prek take manjšine^b je brezpogojno in neokrnjeno zagotovljeno tudi soglasje o tem, da so »socialno skrbstvo«, udeležnost pri

⁵ »Der 'Wert' ist die Übersetzung der Wahrheit des Wesens in das Mengenhafte und Riesige; die Vormacht des 'Wertgedankens' bestätigt die vollzogene Auslieferung des Seienden in die Verrechnung.«

^a Pretolmačenje, odstranjenje.

^b Manjšina in ne-javnost sta kar najzanesljiveje vezana na javnost. Kako! Zakaj tako? Ne-javno kot forma moči. Neopazno [je] v tej formi vsiljeno [?] običajnemu – največji nazivi – najdevanje imen.

napredku kulture, odstranjevanje razrednih in poklicnih razlik, izenačevanje vladanih in »vladarjev« seveda le izgovori za »narod«, ki stoji pred njimi začaran in tudi ne misli gledati kam drugam kot v to, kar edinole je, v moč manjšine. Še enkrat: ne gre za to, da ta manjšina poseduje moč, temveč njena »odločnost« povsod zgolj vzdržuje popolno moč ustanov v nedotakljivi prednosti nasproti vsakemu poskusu samostojnega vpogleda v izvrševanje volje posameznikov in grup.^c

Despotizem manjšine zato ne temelji v osebni pohlepu po oblasti posameznih »subjektov«, temveč se jih, brez njihove vednosti, samo izrablja kot nosilce in »imetnike« [Statthalter] brezpogojne polastitve čiste moči, z enim ciljem: dopustiti, da se moč uredi v svojih lastnih ustanovah ter da se ji zagotovi ugled resnično dejanskega. Kdor tu govori o »materializmu«, priča le o tem, kako zelo predstavljanje še vedno visi na drobtincah, ki so jih, vseeno katera, učena mnenja nametala za »ljudstvo« in med njega. Ta »materializem« je v najvišjem smislu »duhoven«, tako odločilno, da moramo v njem prepoznati dovršitev zahodnega metafizičnega duhovnega bistva.^d Lenin je to jasno vedel. In zato »nevarnost« komunizma ni v gospodarskih in družbenih posledicah; prej v tem, da njegovo *duhovno* bistvo, bistvo komunizma kot duha, ni spoznano in je spoprijem zastavljen na ravni, ki povsem zagotavlja njegovo premoč in neubranljivost.^e Zgodovinska moč komunizma in njegovega samolastnega bistva^f kot oligarhične moči sovjetov je najpreprostejši in najbolj prisiljujoči protidokaz zoper domnevne ničejanske nauke o »nemoči« »duha« Nietzschejevih izkoriščevalcev. Zato »boj«^g krščanskih cerkva, npr. proti boljševizmu, ne doseže ničesar, saj ne zmorejo prepoznati njegovega duhovnega bistva, ker same služijo »duhovnemu«, to pa krščanstvu bistveno in dokončno onemogoča, da bi zoper »svetovnega sovražnika, boljševizem«, utemeljilo kako bistveno različno mesto odločilnega spraševanja, ki bi [»svetovnega sovražnika, boljševizem«] popolnoma izkoreninilo. Predvsem pa se vedno mora

^c O Rusiji – vemo malo – tudi če je o njej malo znanega, ni treba *vedeti* čisto ni več!

^d *bistvovanja*.

^e »Und deshalb besteht die 'Gefahr' des Kommunismus nicht in den wirtschaftlichen und gesellschaftlichen Folgen; vielmehr darin, daß sein *geistiges* Wesen, sein Wesen als Geist nicht erkannt und die Auseinandersetzung auf eine Ebene gelegt wird, die vollends seine Macht und Unwiderstehlichkeit sichert.«

^f To zveni tako, kakor da bi ga še lahko zadržali in zavrteli nazaj.

^g Njegovo *duhovno* bistvo preprečuje odločitve.

^h »boj«: 1. na najbolj nesamolastni [?] ravni 2. sploh ne to, kar je odločilno – kaj naj z bojem tam, kjer je »upravičevanje« kot *moč*, in sicer tako, da vse tako naredi za odvečno.

v navideznih bojih in v »boju«, izrojenem v dokončno strinjanje, zbuditi védenje, da čista moč v svoji brezpogojni polastitvi same sebe napotuje še na kaj drugega od [poti] nazaj na svoj izvor in bistveno držo. To je »*Machenschaft*«, »*mahinacija*«; s to besedo moramo misliti bistveno odločitev v zahodni zgodovini BITI. To *mišljenje* pride »dejanskosti« dogodkov dobe neskončno bliže (vendar ne kot nedejavno zíjanje) od vsakega malomeščanskega načina »angažiranja«. Seveda bi šlo za zmotno zahtevo, če bi kdaj hoteli, da se to *mišljenje* spremeni v nekakšno splošno predstavljajanje in menjenje, ki ju vsakdo rabi. Zoper to je nujno le eno: védenje o nezaobidljivi, bistveno različni mnogoličnosti, v kateri se mora izvršiti zgodovina prevladanja komunizma. Najtrša ovira temu védenju ostaja neimenovano in slabo preišljeno pričakovanje bodočega [einstigen]⁷ povratka pred-komunističnih, meščanskih razmer. To obnorelo pričakovanje se kar naprej hrani z zmotnim glediščem, ki mu je »javno« edino dejansko, vendar je to sicer nujna, a vseeno zgolj prazna senca zgodovine, ki je nikdar ne moremo preprosto preskočiti in ki bistvuje edinole kot zgodovina BITI.

Ne pobeg v »duhovnost« – pred bistveno vsebino politične dejanskosti – temveč preišljajanje političnega, vse do temelja njegovega nezamejenega oblastnega bistva [Machtwesen], dosega področja, s katerih bomo »duha«, kot formo gospodovanja metafizike, lahko prevladali z njo samo.⁸ Le kjer je pred tem »duh« učinkovit kot protipodoba in vzor, si mnenje o zakoreninjenosti duhovnega v »telesnem« ustvari svoj ugled, svojo razumljivost in možno veljavo svetovnonazorskega *creda*. »Komunizem« vendar ni zgolj prazna državna forma, tudi ne vrsta političnega svetovnega nazora, temveč *metafizični* ustroj, v katerem novoveško človeštvo nahaja sebe, brž ko dovršitev novega veka vstopi v svoje zadnje obdobje.⁹ V okrožju priznanih dejavnosti (socialno skrbstvo – spodbujanje kulture), krit z varovalno streho rešitev, v katere verjame («večna blaženost»), navajen, da to »življenje« moramo živeti, človek danes

⁷ Nemški temporalni adverb *einstig* je pomensko odprt v obe smeri in pomeni tako pretekli, nekdanji (*einstmalig, ehemalig*) kot prihodnji, bodoči (*künftig*) [povratek]. V slovenščini mu ustreza prisl. nekoč.

⁸ »Nicht die Flucht vor dem Wesensgehalt der politischen Wirklichkeit in das 'Geistige', sondern das Durchdenken des Politischen in den Grund seines unbeschränkten Machtwesens gelangt in die Bereiche, von denen aus der 'Geist' als eine Herrschaftsform der Metaphysik mit dieser selbst überwindlich wird.«

⁹ »Der 'Kommunismus' ist jedoch keine bloße Staatsform, auch nicht nur eine Art der politischen Weltanschauung, sondern die *metaphysische* Verfassung, in der sich das neuzeitliche Menschtum befindet, sobald die Vollendung der Neuzeit ihren letzten Abschnitt beginnt.«

zaide – saj so ta zagotovila že davno popokala in postala breztemeljna – v povsod negotovo [schwankende] zbežanost, ki mu dovoli samo še to, da išče »cilje«, ki naj bi prekosili [vse] dosedanje in ki se prav zato morajo sesuti v enakovrstnost z dosedanjim; če namreč gojenju sposobnosti in zabavljivosti telesnega življenja ne ostane nič več kot brezpogojno širjenje tega »cilja« na celoto zadovoljne in zdrave, industrializirane in tehnizirane, kulturno delujoče ljudske množice, ki znova in znova najavlja, da bo te življenjske interese samo še stopnjevala, če se celo evropski narodi, bodisi z voljo do uveljavljanja »interesov«, ki so že dolgo tega postali njihova lastnina, bodisi šele zaradi zagotovljenega doseganja potešitve teh »interesov«, vojni *ne* morejo izmakniti, potem bistvo interesa, ki nujno sili k izsiljevanju ustrezne masovne vojne, usmerjene k brezpogojnosti, potrjuje, da novoveški človek povsod stoji znotraj dosedanjega, tj. metafizično določenega bivajočega.

Zmedeno zazankanje v bivajoče ne zmore izkusiti najbližjega, tega, da tu beg pred BITJO določa zgodovino v njenem bistvu. Ta spravi na dan stanje, ki s popolnostjo zagotavljanja celotnega življenja in njegovih interesnih krogov dopusti, da se negotovost kake odločitve razrase do nedojemljivosti. Grožnja človeški biti [Menschsein] iz tega, kar tvori brezpogojno gospodovanje gotovega upravljanja vseh ukrepov varovanja in kljubovanja, grožnja, ki jo neprijemljivo slutimo in jo obenem odrinjamo kot videz, vsebuje naznanilo nečesa takega, česar novoveški človek, ki upravlja in preračunava metafiziko h koncu, nikoli ne more izkusiti. To je zanj neizkusljivo, pa ne zato, ker je vse predač nad njegovimi privajenimi okrožji, temveč zato, ker mu je tako *blizu*, da mora človek, usmerjen na zagotavljanje, to najbližje, svoje skrito bistvo, vedno že preskočiti.¹⁰ To najbližje pa ni blizu ne »telesu« [Leib] in ne »duši« in tudi ne »duhu« človeka, prej je vsemu temu nezavezano; res pa je blizu^h skritemu bistvenemu temelju človeka: ukoreninjenosti [Inständigkeit] v resnici BITI, z močjo katere človeka v gotovo urejenem poganjanju zagotovljenega in menjavi prepade negotovost in ga, ob propadanju ciljev, meče sem in tja. Pri

¹⁰ »Die Bedrohung des Menschseins aus dem, was gerade die unbedingte Beherrschung einer sicheren Lenkung aller Schutz- und Trutzmaßnahmen ausmacht, die Bedrohung, die ungreifbar gehäht und zugleich wieder als Schein weggestoßen wird, enthält die Ankündigung von Solchem, was der neuzeitliche, die Metaphysik zu Ende verwaltende und verrechnende Mensch niemals zu erfahren vermag. Unerfahrbar ist ihm Jenes, nicht weil es allzu fern über seine gewohnte Bezirke hinausliegt, sondern weil es ihm so *nahe* ist, daß der auf Sicherung bedachte Mensch dieses Nächste zu seinem verborgenen Wesen ständig schon übersprungen haben muß.«

^h blizu ker [je] *bližina* sama: *tu-bit*.

tem lahko izkusi to nično sploh (namig ničā). Nič pa ni »nič«, ¹ temveč le najpreprostejša in bistvena podoba BITI, ki jo najteže prestajamo. ¹¹ BIT le v redkih časih svoje skrite zgodovine posreduje [ermittelt] sredino bistvovanja človeka in jo naredi odgovorno odnosu do BITI. Ta odnos pa ni nikakršno predstavljanje in sploh nikakršen način »doživljanja«, temveč ta čas še nedogodena utemeljitev resnice BITI. Ta bistvena sredica človeka nikjer in nikdar ne obstaja na sebi, temveč šele »*nastane*« [wird] v dogodju pri-lastitve človeka v tubit in je le iz nje. Človek te zgodbe ne more »narediti«, vanjo nikoli ne more poseči; zmore le pripravljati čas, saj je sam zaseženec njenega bistva, saj ga tisto najprihajajočnejše prihajajočega zadeva [trifft] iz dalje najbližjega (posreduje v sredino). Dokler človek ostaja zunaj te pripravljenosti, se opoteka med zagrajenimi izhodi na koncu dolge slepe ulice. Pozabil je ubrati pot nazaj, seveda ne nazaj v dozdajšnje, temveč v začetje. Njegovemu gospostvu se je zahodno človeštvo prav hitro izmaknilo. Začetje v tem, kar vsebuje, priklīče sebi najbolj oddaljeno prihodnost. Obvarovanje njegovega bistva daje mišljenju prevlado [das Überwiegen] njegovega vpraševanja po obetu najprihajajočnejšega. Začetje je skrivnost zgodovine; kajti začetek se prinaša v nenadno jasnost nenadnosti BITI do ničā, njegov samoprinos pripada bistvovanju BITI same. ¹²

Če je »komunizem« metafizični stroj narodov v zadnjem obdobju dovršitve novega veka, potem to terja, da mora komunizem, četudi še zakrito, svoje bistvo ustoličiti že v pričetku novega veka. Politično se to zgodi v novoveški zgodovini angleške države. – Ta je, če jo mislimo glede na njeno bistvo in ne gledamo aktualnih form vladanja, družbe in verovanja – *ista* kot država v združenih sovjetskih republikah, le s to razliko, da tam orjaška prestavitev v videz moralnosti in vzgajanja ljudstva naredi vse razvitje moči za nenevarno in samorazumljivo, medtem ko tu novoveška »zavest« sebe brezobirneje razgali v lastnem oblastniškem bistvu [Machtwesen], četudi ne brez sklicevanja na osrečevanje naroda. Meščansko-krščanska forma angleškega »boljševizma« je najnevarnejša. Brez njenega izničenja se bo novi vek ohranil.¹

¹ »Nihilizem« je še metafizika.

¹¹ »Das Nichts aber ist nicht 'nichts', sondern nur die einfachste und am schwersten zu bestehende Wesensgestalt des Seyns.«

¹² »Der Anfang ist das Geheimnis der Geschichte; denn der Anfang bringt sich in die jähle Lichtung der Jähle des Seyns zum Nichts, welches Sichbringen der Wesung des Seyns selbst gehört.«

¹ Tj. dovršitev bo daljša.

Dokončno izničenje ima lahko le obliko bistvenega samoizničenja, ki jo v vlogi rešitelja moralnosti najbolj spodbuja prestopanje lastnega navideznega bistva. V katerem historičnem trenutku se bo začelo samoizničenje »komunizma«, vse dokler ne bosta vidna ta proces in njegov konec, je glede na BITNOZGODOVINSKO odločitev, ki je že padla in ki samoizničenje naredi za neizogibno, vseeno. Samoizničenje ima svojo prvo obliko v tem, da »komunizem« priganja k izbruhu vojnih zapletov ob nezadržnosti docela razvezanih izpadov moči.¹³ Vojna ni, kot misli še Clausewitz, nadaljevanje politike z drugimi sredstvi; ko »vojna« pomeni »totalno vojno«, tj. ko vojna izvira iz *razvezane mahinacije* bivajočega, potem postane vojna *preobrazba* »politike« in *razodevalka* tega, da sta bila politika in vsak planski življenjski pogon le še izvajalstvo metafizičnih odločitev, ki samega sebe več ne obvladuje. Taka vojna ne nadaljuje že navzočega, temveč ga prisiljuje v izvajanje bistvenih odločitev, katerih samo [navzoč] ni gospodar. Zato taka vojna ne dopušča več »zmagovalcev in poražencev«;^k vsi postanejo sužnji zgodovine BITI, za katero so bili že od začetka premajhni in so bili zato v vojno prisiljeni. »Totalna vojna« prisili »politiko« – »realnejša« kot je, toliko neizogibnejše – v formo golega izvrševalstva zahtev in pritiskov bitnozapuščenega bivajočega, ki si edinole z odpravljanjem in uravnavanjem brezpogojne načrtnosti po računarsko zagotovi premoč stalnega čistega polaščanja razvijanja moči.¹⁴ To, da taka vojna ne pozna več »zmagovalcev in poražencev«, ni zaradi tega, ker oboje enako močno rabi, saj tako ali tako utrpijo enako veliko škodo, temveč temelji v tem, da morata nasprotnika, *obadva, vsakič, ostati znotraj bistveno neodločenega*. Neizpodbitno znamenje tega je, da ne poznata in ne računata na nič drugega kot na svoje »interese«. Sama vojna *ne dopušča*, da bi, eden ali drugi, sploh dopustila, da bi ti »interesi« kot taki postali vprašljivi v svojem možnem »ciljnem« karakterju. Kot zavestno taktiko razvoja metafizičnega komunizma v temeljni ustroj bivajočega je spodbujanje svetovnih vojn prvi spoznal in izvajal Lenin. Njegovo naluščenje ob izbruhu svetovne vojne 1914. leta je bilo brezmejno. Bolj ko

¹³ »Die Selbstvernichtung hat ihre erste Form darin, daß der 'Kommunismus' auf den Ausbruch kriegerischer Verwicklungen in das Unaufhaltsame ihrer vollständigen Machtloslassungen hinausdrängt.«

^k ostreje

¹⁴ »Deshalb läßt solcher Krieg nicht mehr 'Sieger und Besigte' zu; alle werden zu Sklaven der Geschichte des Seyns, für die sie von Anfang an zu klein befunden und daher in den Krieg gezwungen wurden. Der 'totale Krieg' zwingt die 'Politik' je 'realer' sie bereits ist, um so unausweichlicher in die Form einer bloßen Vollstreckerenschaft der Forderungen und Bedrängnisse des seinsverlassenen Seienden, das sich einzig nur durch Abrihtung und Einrichtung auf unbedingte Planbarkeit rechenhaft die Vormacht der ständigen übermachtung der reinen Machtentfaltung sichert.«

take vojne postajajo novoveške, toliko brezobzirneje terjajo strnitev vseh vojaških sil v posedovanju moči manjšine. To pa pomeni, da sploh ni ničesar več, česar koli, kar pripada biti narodov, kar bi mogli izvzeti iz tega, da ne bi bilo element vojaške sile. In ravno to »totalno mobilizacijo«, ki jo je Lenin prvi spoznal in jo tako tudi poimenoval: naravnanje bivajočega na brezmejno utrditev razvoja moči v večinoma neopazno in prècej že samorazumljivo pritegnitev slednjega [Jeglichem] udejanijo svetovne vojne. To ponese »komunizem« do najvišje stopnje njegovega mahinacijskega bistva. Ta najvišja »višina« je edino prikladno mesto za padeč v nič zapuščenosti biti, ki ga je pripravil komunizem sam in ki uvaja v dolgi konec njegovega končanja.¹⁵

Vse zahodne narode je v ta proces pritegnilo njihovo zgodovinsko bistveno določilo. Morajo ga pospèševati ali pa zavirati. Lahko ga zastirajo ali razgaljajo. Lahko ga na videz pobijajo ali poskušajo ostati zunaj njegovega brezmejnega polja učinkovanja.

Medtem pa se je začela že druga zgodovina BITI; kajti čč bivajoče v celoti (tu in zdaj bivajoče mahinacije) žene h koncu, mora biti neko drugo začetje BITI. Skrita podoba tega začetka je taka, da ga tudi najredkejši in prihodnji mislijo in pesnijo v nepoznanem védenju. Tako začenjanje začetka je njegova najplemenitejša in najbogatejša dediščina lastnega bistva ob zgodovini utemeljevanja njegove resnice v bivajoče, ki bo nastalo. Kaj pomeni pojavljanje orjaške omame mahinacijskega opustoševanja in »dejanj«, ki jih sproža zoper prihajanje poslednjega boga in njemu prisojene tihe plemenitosti pričakovanja? Toda bog – kako? Vprašaj BIT! In v njeni tihoti, v začetnem bistvovanju besede, odgovarja bog. Naj le prekoračijo vsako bivajoče. Nikjer se ne kaže sled boga. Vse bivajoče lahko preuredite, nikoli ne boste našli prostega mesta za domovanje boga! Lahko prestopite vaše bivajoče, še enkrat boste našli le bivajočnost tega, kar vam je že veljalo kot bivajoče. S takšnim pojasnujete le to, kar vam je že moralo biti jasno. Vendar, vprašaj BIT!

¹⁵ »Und gerade diese von Lenin erstmals als 'totale Mobilmachung' erkannte und auch so genannte Einrichtung des Seienden auf die unbegrenzte Versteifung der Machentfaltung in die Maßlosigkeit der meist unauffälligen und alsbald selbstverständlichen Einbeziehung von Jeglichem wird durch die Weltkriege verwirklicht. Sie trägt den 'Kommunismus' auf die oberste Stufe seines machenschaftlichen Wesens. Diese höchste 'Höhe' ist die allein geeignete Stätte, um in das von ihm selbst bereitete Nichts der Seinsverlassenheit hinabzustürzen und das lange Ende seiner Verendung einzuleiten.«

Kako postaneš vprašujoči, ki vprašuje BIT, pa ne raziskuje bivajočega? Le prek glasu tišine, ki tvojemu bistvu uglaši ukoreninjenost [Inständigkeit] v tu-bitu in te tako ubranega dvigne za poslušanje prihoda. Edinole prihajanje zmore začetno izpolniti bistvo božjosti. Bogovi s prihodom utemeljijo temelj najgloblje zgodovine, so predhodni glasniki poslednjega boga; poslednje je njegov prihod. Ne prinese ničesar, razen sebe samega; ampak tudi potem le kot najprihajajočnejšega od tega, kar prihaja. Samemu sebi vnaprej prinaša v prihodnost, njegovo igro-čas-prostor [Zeit-Spiel-Raum] v BITI, ki čaka, da ga bog, ko pride, izpolni in v prihodu pride. Tako je bog, ko izbere BIT za svojo nujo, skrajni bog, ki ne pozna napravljenosti in predvidevanja. Poslednji bog ne razdaja uteh. Neutešnost rase s slo, da bi v utehi našli izpolnitev in zapolnitev »življenja«, katerega sla se hrani iz mnenja, da je »življenje« tisto – vseeno, ali je mišljeno »tostransko« ali »onostransko« – kar je edina in najvišja forma biti, ki bi se je človek lahko polastil. Računanje z rešitvijo duše prisiljuje v netubitno »doživljanje«, ki mu poslednji bog ostane tako oddaljen, da se od okrožij in naprav [Gemächte] takega »življenja« sploh odvrne.

82

Povprašana BIT, iz katere poslednji bog ob svojem času odgovori, uglašuje v zaupljivost podarjanja najtišjega odnosa do zemlje nekega sveta, ki se, ko si pribori svoje bistvo, razširi v mesto zgodovine odgovarjanja [Entgegnung] človeka in poslednjega boga. Zaupljivost ni priklenjena na navzoče in ne gradi na nobenem bivajočem. BIT jo godi kot stalno začetno in nikoli v navado zapadajočo vedrino dolgega poguma čuječnosti priprave na dogodje.¹⁶ Ta vedrina je dovolj močna, da prevzame v svoje bistvo še zgroženost nad bitno zapuščenostjo bivajočega. V svoji potrpežljivosti uredi velikodušnost do nevidnega opustoševanja bistva BITI, ki je že prekosila vse uničevanje bivajočega, ki se je že začelo. Morda človek še dolgo časa ne bo postal zrel za bolečino te velikodušne potrpežljivosti zaupanja BITI. Ta zaupljivost pa v sebi hrani bistvo radosti. Metafizika in vse pokorne forme cerkvenega verovanja in svetovnih nazorov vedno dospejo le – izgubljene v bivajočem – do »zadovoljstva« ob tem in prek njega, ko prekipi, do »duševnega« in »duhovnega« zadovoljstva. Radost, *Freude*, ni zadovoljstvo. Radost ima svoj začetek v zgodovini BITI. Postavlja konec metafizike, in s tem novega veka, v prehojenost prehoda. Nasprotno-ubrano velikodušje in potrpežljivost zaupanja BITI bolj razširjeno izrekata tisto, kar naj bi imenovala beseda »skrb«. Običajno »doživljanje« in

¹⁶ »Die Zuversicht ist nicht an das Vorhandene gekettet und auf kein Seiendes gebaut. Vom Seyn wird sie ereignet als die stets anfängliche und nie in eine Gewöhnung hinabfallende Heiterkeit des langen Mutes zur Wächterschaft über die Bereitung zum Ereignis.«

menjenje ob tej besedi še kar naprej zaznavata edinole napotilo k omračitvi in žalosti; to priča, kako izključujoče mislijo iz nasprotja, ki ga poznajo kot »zadovoljstvo«. Tako nastopi nezmožnost, da bi vedeli bistvo »skrbi« – zaradi skrepenelosti ob [auf] metafiziki, ki je že zdavnaj postala vsesplošna [gemein], in ob njenem poslednjem triumfu: »komunizmu« kot s strani metafizike same poganjanem človekovem gonilcu mahinacije. Njeno »gospostvo« je konec prvega začetja zgodovine BITI. Nenadni zlom k temu koncu je drugi začetek te zgodovine. V prvem začetju BIT bistvuje kot vznik (*phýsis*); v drugem začetju BIT bistvuje kot dogodje. Vznik, mahinacija, dogodje *so* zgodovina BITI, s tem ko *bistvovanje* zgodovine iz prvozačetne skritosti s sprevrženjem v zgodovinsko znanost [Historie] osvobodijo v tisto, kar prihajajoči mislijo vnaprej in kar si do-mišljajo kot utemeljitev jasnine iznosa glede na resnico BITI.

Zgodovina BITI kocka in občasno dopušča videz, da človekove spletke [Menschenmache] določajo, kako kocke padejo. Padejo vsakič glede na naklon [Gefälle], v katerega se BIT godi v bivajoče. Naklon poznajo le tisti, ki se vzpenjajo. Njihov vzpon je vstop v pripravljenost čuječnosti do bližine BITI. Iz njene brezdanjosti bivajoče izpade, da bi se vrnilo kot dogodena lastnina. BIT kot dogodje ne odloča le o času, saj se v to bistvovanje jasni. BIT kot dogodje tudi v tej brezdanjosti in kot ta brezdanjost nosi spremenjeno bistvo izvorno enotne igre-časa-prostora [Zeit-Spiel-Raum], v katerem zgodovina sprejme svojo prihodnost.

Dokler prihodnji zahodni človek ne bo našel [poti] v preproste odločitve in se ne bo naučil oboževati in vedeti za brezdanjo daljo bližnjega, morajo dolgi premisleki razvozlavati trdoživo zmedo in buditi pogum za premislek kot radost tu-bití. Vsakomur dostopne [?], čez noč izvaljene »resnice« bodo preslišane le še kot votel hrup. Nikakršne ovržbe ne potrebujejo. Sama bi bila hrup in spletká. Resnica bistvuje v tihoti BITI. Ta tihota je bližina poslednjega boga.

Prevedel Aleš Košar